

TITO UDARIL PO MOSKVI ZARADI OBSODB OBISKA KITAJCA HUA KUO-FENGA

Predsednik SFR Jugoslavije je ostro zavrnil sovjetske napade in obsodbe obiska kitajskega vodnika Hua Kuo-fenga v Romuniji in v Jugoslaviji. Poudaril je ponovno odločnost ohraniti neodvisnost in neuvrščenost SFR Jugoslavije.

BEOGRAD, SFRJ. — Predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito je pretekli petek v govoru skupini komunističnih vodnikov na Brdu pri Kranju ostro in odločno zavrnil sovjetske napade na SFR Jugoslavijo v zvezi z nedavnim obiskom vodnika LR Kitajske Hua Kuo-fenga. Ponovil je izjave o odločnosti Jugoslavije ohraniti neodvisnost od vseh velikih sil, vključno Sovjetske zveze. Poročila o obisku Kitajca v sovjetskem tisku in drugih občilih je Tito označil za "ščunjanje k prepiru med nami in Sovjetsko zvezo".

"Mi ne želimo biti odvisni od nobene strani, ker smo si svoje prste popolnoma opekli v času vlade Stalina, ki je odpovedal vse pogodbe z nami preko noči," je dejal Tito.

Brozova omenitev Stalinovega preloma z Jugoslavijo junija 1948 je med zahodnimi diplomati potrdila občutek, da so dolgi odnosi med Moskvo in Beogradom najnižjo točko v teku zadnjih deset let ali celo dalj.

Titov govor je v celoti prinesla jugoslovanska uradna poročevalska služba Tanjug v obeh jezikih, srbskem in angleškem. Zadnji je namenjen tujini. Običajno daje Tanjug v angleščini le izvlečke iz govorov, da je to kratki podal govor Tita v celoti, pomeni, da polagajo nanj v Beogradu izredno važnost.

Obisk Hue v Romuniji in Jugoslaviji pretekli mesec je Moskvo hudo prizadel, povzročil je povečanje trenj med njo in Bukarešto, pa tudi med njo in Beogradom. Odnosi Beograda z Moskvo so se poslabšali in zašli v novo krizo, ko se je Beograd spoprijateljil s Pekingom, že nekaj let glavnim sovražnikom Moskve.

Tito je v svojem govoru na Brdu pretekli petek označil sovjetsko poročila za "izmišljotino", ki so jih objavljali, četudi "oni dobro vedo, da mi nismo storili ničesar, kar bi bilo proti Sovjetski zvezi in drugim državam".

Kremlju so ob obisku kitajskega vodnika v Romuniji in Jugoslaviji popustili živci, da je prešel k tako ostrim napadom. V Bukarešti imajo trenutno dovolj sitnosti z notranjo čistko v vladi in partiji zaradi pobege gen. I. Pacepe, vodnika osebne predsednikove varnostne straže in obveščevalne službe, na Zahod. Tito sovjetskih napadov, očitkov in obtožb, ko le niso prenehali, ni maral pustiti brez odgovora.

Vremenski prerok

Vroče in soparno s 40% verjetnosti krajevnih neviht in z najvišjo temperaturo okoli 88 F (31 C).

Novi grobovi

Frank Zivoder

Pretekli četrtek je umrl v St. Augustine Manor 77 let stari Frank Zivoder s 1068 E. 67 St., bivši gostilničar na St. Clair Avenue, oče Franka in pok. Kennetha, stari oče Gregoryja, brat Eugena in pok. Alberta. Pogreb je danes ob 10.30 iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Vida ob 11, nato na Kalvarijo. Pokojni je bil član HBZ in Društva sv. Kristine ZSZ.

Henry G. Primosch

V St. Vincent Charity bolnišnici je umrl 73 let stari Henry G. Primosch, mož Frances, roj. Held, oče Thomasa, Williama s. Imelde LSP (Mary) (na Tajvanu), s. Antoinette LSP (Katherine) (v Indiji), 3-krat stari oče, brat Franka, Carla in pokojnih Johna, Edwarda, Josepha, Mary, Josephine in Pauline. Pogreb bo jutri, v tork iz Golubovega pogrebnega zavoda na 4703 Superior Avenue v cerkev Brezmadežnega spočetja ob 10., nato pa na Kalvarijo. Družina bo hvaležna za darove Malim sestram ubogih v spomin pokojnega. Ure kropjenja so danes popoldne od 2. do 5. in od 7. do 9. zvečer.

Predsednik japonske vlade na Srednji vzhod

TOKIO, Jap. — Predsednik vlade Takeo Fukuda je na obisku v Iranu, od tam pa bo poletel še v Katar, Združene arabske emirate in v Savdsko Arabijo. Misli je obiskati tudi Egipt, pa je moral to opustiti, ker je predsednik Sadat na obisku v ZDA.

Predsednik japonske vlade se je odločil za pot na Srednji vzhod še pred objavo sestanka v Camp David, ker je hotel vzpostaviti osebne stike z vodniki držav, iz katerih dobiva Japonska olje.

Japonska dobiva iz držav Srednjega vzhoda okoli 80% vsega olja, ki ga potrebuje, izvažajo pa tja tudi veliko svojih izdelkov, saj je Savdska Arabija v pogledu medsebojne trgovine druga med vsemi državami sveta. Pred njo so le ZDA.

Število žensk z dvema službama tudi raste

WASHINGTON, D.C. — Število izven doma zaposlenih žensk stalno raste, raste pa tudi število žensk z dvema službama izven njihovega doma. Po podatkih Delavskega tajništva je v preteklem maju 3.3% zaposlenih žensk v ZDA imelo več kot eno službo. Maja 1962 je bilo takih samo 2%.

Moških z dvema zaposlitvama je bilo leta 1962 5.8%, v letošnjem maju pa 6.4%. Porast števila žensk z dvema zaposlitvama izven doma je sorazmerno večji od števila moških.

Zadnje vesti

MANAGUA, Nik. — Narodne varnostne sile so pregnale gverilce, ki so nastopili preteklo soboto ponoči v šestih mestih, med drugim v glavnem mestu. V spopadih med varnostnimi silami in gverilci je bilo skupno najmanj 20 mrtvih in preko 100 ranjenih.

THURMONT, Md. — Včeraj je predsednik Carter odpeljal svoja gosta, predsednika Egipta Sadata in predsednika vlade Izraela Begina na ogled bojišča Gettysburg. Razgovori včeraj so se vršili v omejenem obsegu in le dvostransko kot v petek in soboto. Danes pričakujejo nadaljevanje pogajanj v troje, ki so bila prekinjena pretekli četrtek. Razgovori se bodo predvidoma nadaljevali vsaj do srede, če ne dalj. Napovedujejo jim omejen uspeh.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je sporočil iran-skemu šahu, da upa na skorajšnji konec izgrediv in demonstracij islamskih verskih skrajnežev in drugih nasprotnikov, pa tudi na nadaljevanje liberalizacije režima. Carter je očito hotel šahu, zavezniku ZDA, v sedanjem težavnem položaju nuditi moralno podporo ZDA.

ATLANTIC CITY, N.J. — Za Miss America je bila preteklo soboto izbrana 22 let stara Kylene Barger, Miss Virginia. BEJRUT, Lib. — Sirijske čete so včeraj znova močno streljale na krščanski del mesta in napravile precej škode. Izrael je poslal v svarilo Sirijcem znova nad mesto skupino svojih letal v nizkem letu z nadzvočno brzino. Izraelska vlada je v zadnjem tednu ponovno izjavila, da ne bo mirno gledala sirijskega stiskanja kristjanov.

DAMASK, Sir. — Predsednik Hafez Asad je izjavil zastopniku zahodnonemškega časopisa Der Spiegel, da ne vidi možnosti za kak sporazum v Camp David, ker Sadat pač ne more pristati na nobeno odstopitev arabske zemlje. Asad je na dvodnevem uradnem obisku v Zvezi republik Nemčiji, prvi predsednik Sirije, ki je obiskal to državo. VATICAN, — Papež Janez Pavel I. je včeraj znova molil in pozval k molitvi za uspeh pogajanj v Camp David.

Povodenj v Indiji končala do tisoč življenj

DASPUR, Ind. — Večdnevno monzumsko deževje je povzročilo ogromne poplave v porečju reke Ganges, obsežna področja je zalila voda. Pod njo je na stotine vasi in po nepopolnih podatkih je število človeških žrtev okoli tisoč.

Vietnam in Tajska se odločila za sodelovanje

BANGKOK, Taj. — Tekom obiska predsednika vlade Vietnamu Phan Van Donga v Bangkok pretekli teden sta se vladi obeh držav dogovorili o obsežnem gospodarskem sodelovanju, pa tudi o vrnitvi vietnamskih beguncev iz Tajske v Vietnam.

Cene deželnih pridelkov popuščajo

CHICAGO Ill. — Cene deželnih pridelkov so v avgustu padle za povprečno 3%. V juliju so padle le za 1%, preje pa so deset mesecev zapored rastle.

IRAN V NEVARNOSTI DRŽAVLJANSKE VOJNE

Nasprotniki šaha Reze Pahlevija in njegovih načrtov za modernizacijo Irana postajajo bojevitejši, ko njihova podpora med konservativnim delom prebivalstva raste. Položaj se naglo zaostre in možnosti prehoda v državljansko vojno ni mogoče izključiti.

TEHRAN, Iran. — Ta država je ena najpomembnejših v vsej Prednji Aziji ter je veljala do nedavnega za politično ustaljeno, gospodarsko in vojaško trdnjo. Njen mednarodni položaj je določila trdna povezava z Zahodom v okviru vojaških in zavezniških pogodb. Iran je pomemben gospodarsko zaradi svojih bogatih nahajališč olja, največjih za Savdsko Arabijo na Srednjem vzhodu.

Šah Reza Pahlevi načrtno modernizira svojo državo, skuša jo v kratki dobi potegniti iz kulturne, socialne in gospodarske zaostalosti ter jo približati modernim, razvitim državam Evrope. Pri teh svojih načrtih se je šah premalo oziral na stališča vodnikov islama, kateremu pripada skoraj celotno prebivalstvo države. Ti so proti šahovim načrtom, ker vidijo v njih slabitev islama in njegovih moralnih izročil in načel.

Ko je postal odpor konservativnega islamskega vodstva očiten in je začel rasti, je šah skušal tega pomiriti, pa ni prav uspel. Dosegel je le nekako začasno premirje, ki pa je bilo pred nekaj tedni končano, ko je prišlo do novih demonstracij proti vladnim reformam. Posebno se je položaj zaostрил po požaru kinogledališča v Abadanu, ki je zahteval okoli 350 mrtvih, v glavnem mladih ljudeh. Ti so šli v gledališče v času islamskega praznika Ramadana, kar je ostro kršenje starodavne verskega izročila islama.

Demonstracije so se razširile na vsa večja mesta v deželi. Zamenjava vlade, ki jo je izvedel šah, razburjenja ni pomirila. To se je začelo obračati tudi proti samemu šahu. Temu ni preostalo drugega, kot nastopiti s silo. Pretekli teden je proglasil v glavnem mestu in v 11 drugih večjih mestih države, kjer je prišlo do demonstracij in izgrediv, obsedno stanje, in ukazal nasprotniki reform organizirali pohod sredi glavnega mesta. Vojaštvo je demonstrante skušalo razgnati, najprej s solzivnim plinom, nato s svarilnimi strelji v zrak. Vse to ni pomagalo in vojaštvo je začelo streljati v demonstrante.

Tehranski vojaški poveljnik je objavil, da je bilo pri spopadu vojaštva z demonstranti pretekli petek 58 mrtvih in 205 ranjenih. Vodniki opozicije trdijo, da je bilo mrtvih najmanj 70. Temu spopadu je sledilo divjanje razljučenih mladostnikov in žensk z zastrtimi obrazi po delu mesta. Oplenjenih in požganih je bilo več trgovin, prevrnjenih in zažganih večje število motornih vozil.

Vojaške patrulje nadzirajo glavno mesto, vojaki so tudi v 11 drugih mestih pod obsednim stanjem. Položaj je zaostren in negotov, nasprotniki šaha in njegovih reform čakajo baje samo na znak verskih vodnikov za splošen upor in revolucijo, ki bi naj pometla s šahom in njegovo vlado. Šah je odločen nasprotnike ukrotiti s trdo roko. To je možno le, če mu bo vojska ostala zvesta, o čemer pa nekateri opazovalci položaja na samem mestu dvomijo. Vojsko sestavljajo vojni obvezniki, ki utegnejo v odločilnem trenutku odpovedati pokorščino častnikom.

Poseben sestanek OAD o položaju v Nikaragui

WASHINGTON, D.C. — Venezuela je najprej pretekli teden hotela spraviti vprašanje nasilja v Nikaragui pred Varnostni svet Združenih narodov. Kasneje se je premislila in zahtevala sklicanje posebnega posveta zunanjih ministrov Organizacije ameriških držav na razpravo o položaju v Nikaragui.

Zastopnik Nikaragui je na posvetu zastopnikov OAD odločno odklonil zahtevo Venezuele in jo označil za vmešavanje v notranje zadeve svoje države, ki da je v nasprotju s pravili OAD. Zahteva Venezuele je dobila premalo podpore, razprava je bila odložena na ta teden. Dvomijo, da bo predlog Venezuele dobil potrebno večino za sklicanje posveta zunanjih ministrov.

Iz Clevelanda in okolice

Rekordna vročina—

Pretekli petek so klevelandski vremenarji zabeležili najbolj vroč dan, kar ga pomnijo rala in prejela diploma prve za 8. september. Toplomer je skočil kar na 95 stopinj F., v kovih odnosih" prijazna rojaki bližnjem Toledu pa celo na 98 nja gđc. Martina Košnik, najstopinj. V soboto je bilo nekaj najšja hčerka poznane svetohladnejše, termometer se ni vidskega organista in pevovodje dvignil nad 80 F, včeraj ob petih "Lire" g. Martina Košnika in popoldne pa je bil na 92 F, le 1 njegove žene ge. Amalije s 1026 stopinjo pod prekordom za ta F. 61 St.

Seja—

Društvo Slovenski dom št. 6 Ameriške dobrodelne zveze ima svojo sejo jutri ob pol osmih zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Vse članstvo vabljenol.

AD išče raznašalca—

Uprava lista išče raznašalca za E. 61 St. Oglasite se v upravi ali kličite tel. 431-0628.

Seja—

Klub slovenskih upokoencev na Holmes Avenue ima svojo sejo to sredo ob enih popoldne v Slovenskem domu. Vse članstvo vabljenol.

Kucinih in Forbes se sporazumela—

Mestni župan D. J. Kucinih in predsednik mestnega sveta sta se dogovorila o skupnem programu. Ta naj bi pomagal ohraniti mestno elektrarno v lasti mesta, pa omogočiti zgraditev novega pomola na ustju reke Cuyahoga za izlaganje rude za Republik Steel.

V Clevelandu bodo zaprli 19 šol—

Po odredbi zveznega sodnika F. J. Battistija bodo zaprli v Clevelandu ta mesec 19 šol, šolarje iz njih pa razdelili na preostale. Okoli 2,650 šolarjev bodo v tej zvezi začeli prevažati s 25. septembrom. Dotlej bodo otroci ostali doma brez pouka.

Župana in mestni odbor naj bi volili za 4 leta—

Mestni svet je sklenil predložiti volivcem v novembru letos načrt o reorganizaciji mestne uprave, ki predvideva, naj bi mestnega župana in mestne odbornike volili za 4 namesto za sedanjih dve leti. Število mestnih odbornikov naj bi se zmanjšalo od sedanjih 33 na 21.

Srebrna poroka—

Včeraj sta praznovala 25-letnico poroke poznana slovenska zakonca dipl. inženir Marijan Strancar in njegova zvesta življenjska družica ga. Fani, rojena Mrak. Ob enih popoldne je bila v cerkvi sv. Vida zahvalna maša, nato pa v Baragovem domu pristrčno slavlje v ožjem krogu družine in prijateljev.

Slavljenca imata štiri otroke, Mojco, Lenko, Barbaro in Jožeta. Vsi so pridni in odlični študentje. Družina živi na 23801 Glenbrook Blvd., Euclid. Srebrnoporocencema iskrene čestitke in ves božji blagoslov na nadaljnji skupni poti!

STZ začne z rednimi vajami—

Slovenska telovadna zveza bo začela v četrtek, 14. septembra ob 6. zvečer z rednimi vajami za naraščaj, ob 7.30 pa za odrasle. Kogar veseli telovadba, je vabljen, da se pridruži.

Učiteljstvo štrajka—

Ko je učiteljstvo javnih šol na štrajku, poziva mestni šolski odbor starše, naj pošljejo otroke v šole, kjer si bilo šolski upravitelji skušali pomagati z razne vrste pomožnim in prostovoljnimi učnim osebjem.

Graduacija—

V četrtek 31. avgusta 1978 je na Ohio State univerzi graduiren nastop in prijaznosti, temveč tudi po lepem sopranskem glasu, kar ni čudno, ker so vsi Košnikovi dobri pevci. Gđc. Martini k doseženemu uspehu iskrene čestitke in vso srečo v njenem poklicnem delu!

Graduantka ni med nami poznana samo po svojem prikupnem nastopu in prijaznosti, temveč tudi po lepem sopranskem glasu, kar ni čudno, ker so vsi Košnikovi dobri pevci. Gđc. Martini k doseženemu uspehu iskrene čestitke in vso srečo v njenem poklicnem delu!

Vstopnice v predprodaji—

Vstopnice za prvi samostojni koncert novega zbora "Fantje na vasi" v soboto, 7. oktobra ob sedmih zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, si lahko nabavite v predprodaji v Baragovem domu, v James Slapnikovi cvetličarni in pri članih zbora. Vstopnice so po \$2.50.

Lilija nima sestanka—

Tajnica Dramatskega društva Lilija je sporočila, da za nočjo upovedanega sestanka ne bo. Prihodnji redni sestanek bo prvi ponedeljek v oktobru.

Napredek pri SALT

Zastopnik ZDA Paul C. Warnke izročil Gromiku zadnje ameriške predloge.

MOSKVA, ZSSR. — Vodnik pogajanj za omejitve strateškega jedrskega orožja med ZDA in Sovjetsko zvezo Paul C. Warnke je bil sredi preteklega tedna dva dni v Sovjetski zvezi, kamor je poletel, da je osebno izročil sovjetski vladi zadnje predloge ZDA pri teh pogajanjih. Njegovi razgovori z zunanjim ministrom Gromikom so po poročilih zahodnih diplomatov odstranili nekatere ovire in pripravili pot h končnemu sporazumu.

Gromiko bo nadaljeval pogajanja z ZDA z državnim tajnikom C. R. Vancejem proti koncu tega meseca. Pričakujejo, da bo sporazum tedaj v glavnem zaključen. V kolikor bi še kaj ostalo, naj bi bilo rešeno tekom obiska Brežnjeva v ZDA po novembrskih volitvah. Tedaj naj bi bil sporazum tudi dokončno odobren in podpisan.

Paul C. Warnke je še pred svojim obiskom v Moskvi izjavil, da so pogajanja že "zelo blizu" zaključku in da bodo gotovo končana pred zaključkom leta, če bodo potekala po sedanjem redu.

Kongres bo sklican k delu po volitvah?

WASHINGTON, D.C. — Bolj in bolj prevladuje prepričanje, da bo predsednik Carter pozval Kongres na zasedanje po volitvah v novembru, ko se slabšajo izgledi, da bi bili uzakonjeni "nujni" predlogi.

V Senatu vidijo nekateri v zasedanju po volitvah prednost, ker tedaj načelnik finančnega odbora Russell Long ne bo imel tolike moči pri uveljavljanju svojih stališč v energetskega programa in pri spremembah davčnega zakona.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

James V. Debevec — Owner, Publisher

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st 2 weeks in July

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 131 Monday, Sept. 11, 1978

Aleksander Solženicin:

DUH IN VOLJA

Znani ruski oporečnik Aleksander Solženicin, ki živi sedaj v ZDA, je imel na harvardski univerzi predavanje, v katerem je opozoril na vzroke sedanjih razmer v komunističnih deželah na eni strani in na drugi na skoraj kaotično stanje, v kakršno je zabredel sodobni kapitalistični Zahod kljub svojemu gospodarskemu in potrošniškemu potencialu, ali nemara prav zaradi tega. V obeh primerih reducira Solženicin gibalno takega razvoja na materialistično osnovno obeh sistemov ter na odsotnost volje in duhovnosti. Slednjo ima za edino silo, ki bi mogla znova opovediti človeštvo. Njegova pogumna in ostra, a zelo jasna in stvarna analiza položaja je izzvala na Zahodu odobravanje, pa tudi nejevoljo in očitke, da Solženicin ne pozna še dosti Zahoda. Zato naj bi bili nekateri njegovi zaključki nepravilni in netočni. Zaradi njegovih jasnih in živo zadetih motrenj, prinašamo Solženicinov govor v prevodu.

III.

Zahod le s težavo razume stvarnost kakršna je, in to kljub obilnim informacijam, ali nemara prav zaradi tega. Naivne napovedi severnoameriških strokovnjakov so predvidevale, da se bo Angola spremenila v Vietnam za Sovjetsko zvezo in da se bo moglo kubanske ekspedicije v Afriko lažje ustaviti z washingtonsko vpljudnostno politiko od Kube.

Keenanov nasvet, naj bi začeli z enostransko razorožitvijo, spada v isto kategorijo. Če bi vedeli, kako se smeje vašim političnim čarodejem celo najmlajši sovjetski funkcionar! In Fidel Castro se odkrito norčuje iz ZDA, ko pošilja iz svoje dežele, ki je kraj vaše, čete na daljne pustolovščine.

Najkrutejšo zмотo je povzročila nesposobnost razumeti vietnamsko vojno. Nekateri so iskreno želeli, naj bi se vse vojne čimprej končale; drugi so bili mnenja, kot zdaj povsem jasno vidimo, naj bi se dopustilo v Vietnamu in Kambodži svobodno odločitev, nacionalistično ali komunistično.

Pokrovitelji protivojnega gibanja v ZDA so šli tako daleč, da so postali z izdajstvom nad narodi Daljnega Vzhoda sokrivci genocida, pa tudi krivi trpljenja, ki ga mora prenašati zdaj tam več kot 30 milijonov ljudi. Bodo morda slišali ti miroljubneži stokanja, ki prihajajo od tam? Se bodo povsem zavedali svoje odgovornosti? Ali bodo imeli gluha ušesa?

Severnoameriško izobraženstvo je izgubilo mnogo svojega starega zagona; kot posledica tega se nevarnost močno približuje Združenim državam. A zdi se, da se tega nihče ne zaveda.

Mali Vietnam je postal opozorilo in priložnost za mobiliziranje narodnega poga. Če pa je vse prizadevanje Združenih držav doživelo odločen poraz pred polovico majhne komunistične dežele, kako naj Zahod upa vzdržati v bodoče? Nobeno še tako močno orožje ne bo rešilo Zahoda, dokler si ne odmore od izgube močne volje. V stanju psihološke šibkosti se pesimistu spremeni orožje v breme.

Če naj se branimo, moramo biti pripravljeni umreti. A v družbi, zgrajeni na oboževanju materialnega udobja, je kaj malo pripravljenosti za to. Ne preostane ji torej drug pripomoček, kot popuščanje, skušati pridobiti na času, in izdaja.

Tako so na sramotni beograjski konferenci brez boja kapitulirali svobodni zahodni diplomati v zadevi, katero uklenjeni člani Skupine za nadziranje helsinških sporazumov branijo z žrtvijo svojega življenja.

Zahodna miselnost je postala konservativna: v svetu naj se ohranja stanje, kakršno je, ne sme se spremeniti. Ta uničujoči sen o obstoječem stanju je znak družbe, ki je dosegla svoj skrajni razvoj.

Biti pa mora slep, kdor ne vidi, da oceani že ne pripadajo več Zahodu, medtem ko se ozemlja pod njegovo oblastjo vse bolj krčijo.

Kako je mogoče, da ste spričo take nevarnosti, a v posesti zgodovinskih vrednot, ki jih brani vaša preteklost, in potem, ko ste dosegli tako visoko raven ostvarjenosti svobode ter navidezne predanosti svobodi — kako je mogoče, da ste do takih skrajnosti izgubili voljo za obrambo?

Kako se je plodilo to neugodno razmerje sil? Kako je mogel pasti Zahod s svojega zmogoslavnega pohoda v to sedanjo stisko?

Zmota tiči lahko že v korenini, v samem temelju človekovega mišljenja v preteklih stoletjih. V mislih imam poimovanje o svetu, ki je prevladovalo na Zahodu in vzkliko v dobi prepoveda ter dobilo svoj politični izraz v stoletju razsvetljenstva.

To pojmovanje je postalo temelj vladam in družbenim vedam; opredeliti bi ga mogli za humanistični racionalizem ali humanistično avtonomijo — proglašeno in udinjano avtonomijo vsaki višji sili nad njim... s človekom kot središče vsega obstoječega.

Obrnili smo hrbet duhovnemu in se oklenili s prešerno gorečnostjo vsega materialnega. Ta nov način življenja, ki nas je prevzel, ne dopušča bitnega zla v človeku in ne višje vrednosti kot doseči srečo na zemlji.

(Dalje)

BESEDA IZ NARODA

Oh 35. obletnici

CLEVELAND, O. — Občutje bližajoče se jeseni je že v naravi in v nas. Prinašajo ga septemberski dnevi s prvim odpadlim listjem, z zorečimi vinogradi in dozorelim sadjem in poljskimi pridelki. Vsako leto je tako. Tako je bilo tudi v septembru 1943, ko je bila premagana Italija in je druga svetovna vojna prešla v novo obdobje.

Zmelo tistih dni so izrabili komunisti in tedaj občutno okrepili svoje vrste. Po Dolenjskem so širili svoje "osvobodeno" ozemlje, njihovi napadi in prisilne mobilizacije so se množile. Napad na četniški odred v Grčaricah in napad na vaške stražarje na Turjaku se je končal z njihovo zmago, kateri je sledilo trpljenje, mučenje, in smrt stotin premaganih borcev za pravo svobodo. Komediji s kočevskim sodnim procesom so sledile noči z odvažanjem na smrt obsojenih na morišča v gozdove okoli Mozlja, od koder nas že 35 let rotijo, naj pričamo o komunističnih prevarah in nasilju, potrjenem z njihovo smrtjo.

Strohnela so že njihova telesa v neznanih grobovih, spomin nje pa je živ, prav posebno živ ob vsaki obletnici teh dogodkov. Društvo slovenskih protikomunističnih borcev Cleveland ga obhaja z romanjem v Frank, O., ki bo letos v nedeljo, 24. septembra, in vabi vse rojake, da se pridružijo. V božjepotni cerkvi žalostne Matere božje se bomo v duhu srečali z vsemi, ki smo jih izgubili med vojno in revolucijo, in tudi s tistimi, ki smo jih izgubili že tu, v novi domovini, ko bo zanje darovana sv. maša.

Pridite, čas dozoreva, ne le v naravi, tudi v nas.

Prijave za avtobus sprejemajo:

Alice Arko, tel. 341-7540

Lojze Bajc, tel. 486-3515

Mimi Mauser, tel. 391-6127

Vinko Rožman, tel. 881-2852

Avtobus bo odpeljal iz Collingwooda ob pol osmih in izpred Baragovega doma ob osmih zjutraj ob vsakem vremenu.

Marija Mauser

Oltarno društvo pri Sv. Vidu vabi

CLEVELAND, O. — Zopet prihaja jesen, ko običajno pride naše društvo kosilo v farni dvorani in vabi nanj svoje članice in vse druge faranke in farane sv. Vide. Letos bo to kosilo v nedeljo, 17. septembra. Vse članice oltarnih društev drugih fara prosimo, da se nam pridružijo, da bo naše delo bolj uspešno.

Vstopnica za kosilo stane \$3.50, kar je za današnji čas več kot ugodno. Vsem obiskovalcem bomo postregle z dobro domačo juho z jetrnimi knedelci, nato s pečeno govedino ali s pečeno piško, kar si bo kdo izvolil. Sveda bodo zraven vse prikuhe in dodatki.

Članice prosimo za dobro domače pecivo, prav tako tudi vse druge faranke. V sodelovanju in v skupnem naporu je vedno uspeh. Naše članice se žrtvujejo vsak mesec, da pripravljajo in cvrejo krofe in tako pomagajo fari in cerkvi. Krofi bodo na prodaj tudi v soboto, 16. septembra, dopoldne.

Kar bomo ob tej priložnosti zbrale, bomo darovale cerkvi sv. Vida za praznike. Vedno je veliko potreb, vedno se moramo truditi, če hočemo, da bo naša cerkev ostala, kot je bila doslej — lep hram božji.

Na svidenje v nedeljo, 17. septembra, na kosilu v farni dvorani pri Sv. Vidu!

Mary Otoničar

Pokojnemu Sebastianu Trampusu v spomin

EUCLID, O. — V tem listu je bila 31. avgusta 1978 naznanjena smrt Sebastiana Trampus, ki je dosegel visoko starost 94 let. Bo že dolgo, odkar sem ga poslednjič srečal. Saj sem mislil, da kot toliko drugih starih znancev je tudi on odšel že v onostranstvo, ki ji vsi sledimo... Zal mi je, da zaradi moje bolezn se nisem mogel udeležiti njegovega pogreba. Saj v davni preteklosti smo bili z njim pri Dramatskem društvu "Adrija", kjer je bil režiser takratni kaplan pri Mariji Vnebovzeti rev. Milan Slaje, pozneje župnik pri Sv. Cirilu in Metodu v Lorainu, Ohio, kje je tudi umrl.

Pomotoma je bilo omenjeno, da je bil pokojnik član Dramatskega društva "Lilija". Morda je kdaj tudi pri tej skupini igral kako vlogo, kar se pa jaz ne spominjam. Bil je član "Adrije".

Takrat, l. 1924, ko sem prišel v Cleveland, je par desetletij bilo slovensko kulturno življenje na višku. Jeseni in pozimi so bile redke nedelje, ki bi bile brez prireditve, bodisi na St. Clairju, na Holmes Ave., Waterloo Rd., v Newburghu itd. Bil je zares slovenski popoldan. Od takrat, pa predvsem, ko je tehnika posredovala radio in televizijo, pa še odhod (smrt) igralcev pevcev, je nastopila praznina. Tistega razgibanega slovenskega kulturnega udejstvovanja ni več mogoče oživeti. Kmalu se bo na eni roki prstov dalo seštet, koliko nas je še ostalo.

Žive v spominu še vsi tisti umrli sodelavci, ki sem z njimi doživljal pri Dramatskem društvu "Adrija" veselo ure pri vajah za prireditve. Omenjam — vsi so že v onostranstvu — režiserja rev. Milana Slajeta, Martina Rakarja, Franka Draslerja, Ivana Tomažiča, Franka Matoha, Joa Glinška, Johna Kauška, odvetnika Aloisa Žužka, zdravnika dr. Louisa Permeta, Johna Pezdírca, Johna Meseca, Lea Kauška, Pavla Kogovška, Mike Anžlina, Ernesta Trpina in Joa Debeljaka. Niso mi ostala v spominu imena umrlih igralk, le Mrs. Terezija Narobe, ta navijanka, nas je mnogokrat spravila v dobro voljo — vem, da je med umrli. Žive pa še od igralk: Mrs. Mary Glinšek, roj. Anžlin (tu rojena, pa je vedno igrala glavno vlogo), Mrs. Mary Gerl (Jančar), Miss Jennie Pust — ne vem za njeno poročno ime — in Miss Mary Princ in še sedaj trpika Mrs. Margaret Spenko (prej Kogovšek), o ostalih igralkah pa nimam sledu.

Pokojni Sebastian Trampus je bil izreden značaj, ki je imel glas in nastop, ki je res v posnemanju osebe v vlogi, dovršeno ponazoril. Sedaj mi je v spominu beseda rajnega Martina Rakarja — bil je 50 let organist pri fari Marije Vnebovzete — "Ta človek (Sebastijan) bi bil brez dvoma dobrodošel v Hollywoodu med filmskimi igralci s svojim karakterjem."

Pripomnim, da je bil rajni več let "custodian" ali mežnar pri fari Marije Vnebovzete v Collingwoodu. Istočasno, ko smo uprizorili igro "Rodoljub iz Amerike", je on imel vlogo, da je na železniški postaji pozdravil priselca iz Amerike, (kar je pomota, da je bil ta ista oseba, ni bil on, pač pa njegov sin). Pomagali so mu sestavi govor, ki ga naj ob sprejemu pove. Vlak naj bi dospel ob enajstih. V govoru pa je bilo omenjeno, da naj poudarja: "Zvonovi ti zvonijo v pozdrav..." — "Ja, kako pa naj bo to, saj zvonijo opoldan?" Kar narači mežnarju, da naj gre eno uro prej zvoniti!" "Kaj bo pa fajmošter rekel?" "Boš dejal, da se ti je ura ob tem času ustavila." Tako bo vse urejeno, če boš ob 11. namesto ob 12. uri zvonil.

Prišel je Rodoljub na postajo. In rajni Sebastijan Trampus (v vlogi) je pričel svoj govor: "Zvonovi ti zvonijo v pozdrav... ker ni bilo zvonjenja (mežnar si ni upal eno uro prezgodaj zvoniti), je zaklel: "O prekleti mežnar!"

Se sedaj me v smeh sili, ko se domislim, s kakšno izrazitostjo (istočasno je bil sam mežnar) je to vlogo igral, da je polna dvorana bušnila v smeh in je nastala pavza na odru.

Bil je mirne in poštene narave. Če se po njegovi zamisli ni zdelo prav, si je upal kar v obraz, brez olepšavanja, povedati resnico. Vsi sodelavci smo ga spoštovali in radi imeli.

Zdi se mi, da med vsemi omenjenimi ti je bila odmerjena najdaljša doba zemskega življenja — 94 let! Psalmist v 89. psalmu, ki ga pripisujejo, da ga je Mojzes sestavil, omenja te besede: "Število naših let naj večkrat je 70, če smo trdni — 80, in povečini so polna truda in praznega nič, saj tako hitro minevajo in mi odletimo."

Tebi se je ta doba daleč podaljšala... Doigral si vlogo svojega dolgega življenja. Kaj drugega, ko si čas spremenil za večnost, kot želja, spojena z molitvijo, da za svoje trudapolno življenje odslej uživaš mir, ki ne mine, in radost, ki ji ni konca. Ostal nam boš v lepem spominu. Sorodnikom iskreno sožalje!

M. T.

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. — September imenujemo tudi "kimavec" in to je mesec, v katerem se začne spravljati jesensko sadje, ki pa še ni dosti trpežno in ga je treba večinoma takoj uporabiti ali zakuhati, posušiti itd. Imenitno sadje so v tem času mesec za meso: teletina je najbolj sočna, bravnina je zelo okusna, a govedina je najboljša. Ob hladnem vremenu je tudi mlada svinjina pomladnih odojkov prav dobra. Tudi divjačine je več in je boljše nego v avgustu. Ko postane hladnejše vreme, konzerviramo jajca za zimo. V kimaveu moramo spraviti paradiznike in kumare, da ne prezore. Tudi rdečo peso vlagamo. V septembru se vrača mnogo ljudi s počitnic in z letovišč. Domači vedež pravi, da je prehod čisto zelo nagel, zato je boljše vrniti se nekaj dni prej, nego to zahteva posel ali služba, da se človek polagoma zopet privadi spremenjenim razmeram. Naši modrijani so rekli, da je pomlad sicer lepa, toda če ne bi bilo jeseni, bi bilo oko sito, želodec pa prazen!

Ameriška vremenska služba ima na skrbi tudi hurikane in tornade, ki tako radi obiskujejo ameriški subtropski pas. Vsa letošnja sezona teh neobičajnih pojavov traja od 1. junija do 30. novembra. Že vnaprej imajo za

vse pripravljena ženska imena, čeprav so ameriške ženske organizacije že večkrat protestirale proti imenovanju uničujočih katastrof z ženskimi imeni, kot so: Alma, Becky, Dolly, Elaine, Mitzi, Fifi, Gertrude, Katarina, Hester, Antonija, Polonija, Ivy, Pepica, Justine, Linda, Marsha, Nelly, Olga, Pearl, Roxanne, Sabrina, Viola, Wilma in ena zadnjih Emilija. Čim več imen ostane vsako sezono neizbranih, bolj smo zadovoljni!

V Ameriko prihajajo razne kulturne skupine z vsega sveta. Prihajajo tudi iz komunističnih držav, Kube, Rusije, Kitajske in Bog ve še od kod. Umetniki iz komunističnih držav nastopajo na raznih opernih in koncertnih odrih, nastopajo tudi v nočnih zabaviščih in na prostem. Povsod doživljajo navdušene aplavze v razprodanih hišah. Nikjer nisem zasledil kakega protesta ali bojkotiranja. Za nas pa je važno, da se v dvoranah ali na prostem razživljamo ob muziki polke in ob slovenski pesmi: "Moje dekle je staro šestnajst let!"

Ko prebiram razne slovenske časopise in revije, mi vpada v oči, da vsi listi z levega ali desnega brega prinašajo najnovejša iz današnje Slovenije. Isto opažam tudi ob poslušanju nedeljskih slovenskih radijskih ur, pa naj jih vodi levo ali desno usmerjeni rojak, vse prinašajo zadnje vesti iz lepe Slovenije in slovensko glasbo na ploščah. Največkrat so na sporedu Avseniki, Beneški fantje, Trio Slak, Božo Frank s svojimi Kranjci, Veseli planšarji, Zadovoljni Kranjci. Vse te plošče so napravljeni in uglasene v Ljubljani, vse pod nadzorstvom tamkajšnjega režima in kulturne skupnosti. Življenje pa teče svojo pot!

Nešteti pikniki in "Slovenski dnevi" so za nam, znak, da se bliža jesen. Zanimivo je bilo opaziti sledeče: Če so organizirali to veselico in Slovenski dan rojaki na levem bregu, ni bilo na tej proslavi onih rojakov na desnem bregu. Razumljivo, ni bilo onih z levega brega, če so Slovenski dan pripravili rojaki z desnega brega. Lepo število rojakov in rojakin trdi, da se ne brigajo za politiko, zato se udeležujejo vseh slovenskih prireditev. Ti rojaki so se uvrstili med "neuvrščene" Slovence in trdijo, da so za vseslovensko sodelovanje v Ameriki. Toda spored sodelovanja pa mora biti tak, kakršnega želimo mi!

Ko so šli naši ameriški študentje na počitnice in prisluhnili slovenskemu jeziku na Korškem, nisem našel v sporedu izleta v rojstni kraj njihovih staršev. Zdjaj pa berem, da so bili študentje zelo navdušeni nad lepoto Slovenije in sprejemom tamkajšnjih rojakov in rojakin.

Pred kratkim me je obiskal starejši rojak Matija in me pobaral, če poznam kakega odločnega, odgovornega in zmognega rojaka ali voditelja, da bi mu razložil naše težave in ga vprašal za kak koristen nasvet v političnem, kulturnem in ekonomskem življenju v Ameriki. Razlagal mi je, da je zelo težko biti značajan Slovenec! Pred stotimi leti pa je bilo sploh nemogoče biti Slovenec! Tudi danes je težko biti Slovenec, zlasti če si protikomunističnega mišljenja. Tukaj se je rojak spomnil zadnje revolucije in bratomornega grozodejstva in vprašal: Zakaj je bilo vse to potrebno? Položil je dlani na obraz in bridko zajokal. In za konec naj dodam Ivan Cankarja legendo:

"Jezus je hodil po svetu, prišel je tudi k nam. Kraji so bili tako bogati, da se je sam začudil; kakor da jih je bil čisto nevedoma ustvaril. Šel je po ce-

sarski cesti; njegovo srce je bilo tako zvrha polno ljubezni, da je gledalo in iskalo, kam bi dalo svoj blagor. Na kantontu, kraj ceste je sedel človek in je bridko jokalo!

Jezus je stopil k njemu in ga je mlo vprašal: "Kaj ti je, mož, da tako bridko jokaš?"

Človek je zmajal z glavo, ni pogledal, nič odgovoril.

Jezus pa se je nagnil k njemu in je rekel: "Povej, kar je, da ti morem pomagati!"

Človek je rekel v svoje mokre dlani: "Meni ni pomoči, ne na zemlji ne v nebesih!"

Jezus se je zgrozil in je rekel: "Jaz sem Jezus, Tvoj Bog! Kdo si?"

Zaihtel je človek in je odgovoril: "Slovenec sem!"

Takrat se je Jezus sam bridko razjokal in je šel dalje po svoji poti.

Ta zgodba se je vršila, ko je hodil Jezus po cesarski cesti; resnica je, da hodi še zmerom in da je težko biti Slovenec — značajan in odločen!

Znano je, da se danes bojevale ženske borijo za enakopravnost z moškim spolom. Tale zgodba je skoraj neverjetna, pa se dogaja: Srček, se je oglasila žena, ali bi mi odprl konzervo? — Kaj pa je narobe z njo? Kako narobe? Saj, veš, da ne znam odpirati konzerv. Saj res, ona tega ne zna. Pa sem ji odprl.

Tedaj je priskakljala rosnna hčerka, moj ponos. — Ati, pomagaj mi napisati spis o revoluciji, miru, bratstvu med narodi in večnemu napredku. — Količko pa si že napisala sama? — Nič, saj ne znam. — Napisal sem ji spis.

Boš pa ti namesto mene porisala posodo, sem predlagal. Saj veš, kako je: malo jaz, malo ti. — Posodo? se je začudila brhka hči, da se ji je skoraj zaletelo. — Saj ne zna, se je oglasila žena. Kar sam jo pobriši, da ne bo vse napol narejeno in zraven še pobito. Pa recite, če ni res?

Pozdravljeni!

L. G.

IZ NAŠIH VRST

Toronto, Ont. — Spoštovani! Ker nimam rad opomina, pohitim in priloženo pošiljam enoletno naročnino zopet za eno leto in dar za tiskovni sklad Ameriške Domovine.

Nedavno smo imeli prijeten obisk iz Slovenije, moja svačinja Anica iz Kranja je bila tu dva meseca. Tudi ona je Ameriško Domovino rada prebirala. Posebno zanimale so jo domače novice iz Vesti iz Slovenije.

Z Ameriško Domovino smo zadovoljni, samo včasih hodi polzevo pot, da jo ni kar po par tednov dočakati.

Lepe pozdrave vsem pri listu, kakor tudi vsem bralcem Ameriške Domovine.

John Jereb

Chicago, Ill. — Priloženo pošiljam ček za naročnino na naš dnevnik Ameriška Domovina, preostalo pa je za tiskovni sklad lista.

Zelim Vam veliko uspeha v bodoče in Vas iskreno pozdravljam.

Stanley Vlasic z družino

Cleveland, O. — Spoštovani! Priložen je ček za naročnino. Z veseljem Vam sporočam, da sedit redno dobivam Ameriško Domovino. Imamo dobrega raznašalca in mi ni treba list iskati po verandah ali po vrtu.

Hvala in lep pozdrav!

Rose Streiner

Meadville, Pa. — Cenjeno uredništvo! Prilagam ček za poravnavo nadaljnje naročnine in prispevek za tiskovni sklad.

Lep pozdrav vsem!

Matilda Tavcar

Moji zbori

(Nadaljevanje)

Nisem se še bil dobro ugnezdil v glavnem mestu Slovenije, ko me povabi bežigranski župnik, naj bi se ogledal pri njem v starem upravnem poslopiju bivšega pokopališča pri sv. Kristofu ob svoječasn (takrat) Tyrševi cesti. Nič se nisva poznala, pa sva vendar bila takoj domača. P. Kazimir je bil svetsko razgledan in silno širokogrudni mož, s katerim je bilo sodelovanje razmeroma lahko in prijetno. Ponudil mi je mesto organista (na Bajukovo priporočilo) na majhnem foru stare krištofovske cerkvice, ki je takrat bila farna cerkev. Nobenih orgel ni bilo na koro, samo velik, močan in zelo dober harmonij za prvo silo. Povedal mi je, da je vse to samo začasno, kajti začel bo zidati novo cerkev ob stari, kjer bo to vse drugače. Zbor da je samo za silo, provizoričen, treba ga bo organizirati in izučiti. Ponudil mi je tudi plačo za moje delo, ki ni bila velika, a za moj položaj bi bil ta stranski zaslužek kar dobrodošel.

Prospekti glede kora, harmonija in zbor niso bili prav nič vabljivi, a osebnost g. župnika je vsekakor bila. To me je nagnilo, da sem mesto sprejel brez velikih pomislekov, posebno ko me je zagotovil, da on nima navede vtikati se v organistove posle. In tako se je zgodilo, da sem drugič, a nikakor ne zadnjič, postal farni organist, to pot v Ljubljani, na novi bežigranski fari.

K prvi vaji pod novim organistom je tisto malenkost pevec sklical župnik sam, s prižnice pa razglasil, da je fara dobila sposobnega glasbenika za vodstvo cerkvenega petja in orgljanje ter vneto povabil, naj se sedaj pevski ljudje med farani pridružijo cerkvenemu zboru. Nova fara naj dobi zbor, ki mu ga zlepa ne bo para. K vaji je prišlo kakih dvestaj ljudi, ki jih je bilo vse treba glasovno prekusiti, potem pa zbor organizirati. Toda glede organizacije smo se domenili, da jo bomo speljali pri eni prihodnjih vaj, ki so se vrstile po dvakrat na teden, vsaka po uro in pol ali še delj. In smo začeli v božjem imenu z lahkimi štiriglasnimi pesmicami, ki so bile večini že poznane. Te vaje so bile zame kar huda obremenitev, a morali smo imeti po dve na teden, če sem hotel kar moči hitro izvežbati pevce za dostojno in službi božji ustrezno petje. Vadili smo v nekaki sprejemni sobi onega starega pritličnega poslopja, ki je sedaj služilo za župnišče in mežnarijo, vse ob enem. Na eno stran je pevska soba mejila na župnikovo stanovanje, na drugo pa na ono starega krištofškega mežnarja, ki je bil med ljubljanskimi mežnarji gotovo starosta in zglede pravega mežnarja.

Spominjam se, da me je pozneje kdaj župnik smehljaje se podražil, da sem prejšnjo noč zbor rentail nad pevci, in vedno tudi pokazal, kako. Pevci takega rentaila pevovodji nikoli ne zamerijo, če čutijo, da svojo stvar razume in da jih hoče na ta način potegniti iz tiste brezbrizne vsakdanje manire prepevanja, ki mori duha v pesmi. Videli so tudi napredek, ga bili veseli in niti ponosni. Tudi verniki v cerkvi so zaznali spremembo in pevci izražali svoje zadovoljstvo. Pri prihodnjih skušnjah smo zbor z novimi pevci že nekoliko pomččili, stvar je stekla in se ugodno razvijala. Kmalu sem začel posegati po boljšem in nekoliko (pa ne preveč) težjem zakladu cerkvenih skladb. Za novi notni material je bilo pri župniku vedno dovolj denarja, nikoli ni odklonil nakupa tudi dragih skladb.

Bolj kot pri katerem koli zboru pod mojim vodstvom so mi ostali v spominu nekateri pevci in pevke moje bežigranske pevske skupine, od katerih naj jih nekaj posebej omenim. Steber zborna, dober pevec in zlat človek

je bil Jože Mavrič, ki me je poznal že iz zavodskih let v št. Vidu, za spoznanje mlajši od mene. Postala sva prijatelja in vneti sodelavca ves čas mojega organiziranja pri sv. Kristofu. Ko se je nekaj kasneje zbor organiziral v društvo, so ga pevci izvolili za predsednika. Naj mu bo na tem mestu postavljen hvala, spomenik za njegovo pevsko vneto, porojeno iz globoke vere, in njegovo prijateljsko sodelovanje z menoj.

Drugi omembe vredni pevci je bil basist Janez (priimka se ne morem spomniti), navdušen član zborna, ki ni zamudil nobene vaje. Imel je lep glas in dobre pevke sposobnosti. Nič manj kot on je bila vredna zboru njegova žena, visoka in drobna ženska z bledeimi lici in živimi, črnimi očmi, ki se ji je poznalo, da ni zdrava — in je res mlada umrla. A njen sopran je bil čist kot kristal, lep in blag tudi v višini. Bila je idealna pevka, predana lepoti petja, kakršnih sem malo srečal v življenju.

Med prvaki zborna sta bili sestri Ložar, ena je pela sopran, druga alt. Posebno altistinja Greta je dajala barvo in značaj celotnemu altu. Njen glas je bil močan, pa žametast in mehak tudi v višji legi, a v nižino je šel globoko. Že za časa članstva v zboru je obiskovala pevsko šolo želeč izobraziti se v solistino. Kot sem pozneje slišal, je svoj namen dosegla in so njeno petje posnemali na plošče, ko sem bil jaz že izven domovine. Ko je enkrat v mojem času imela nastopiti pri javni prireditvi, njene pevke učiteljice, me je prosila, naj bi za tisto priliko zložil za njen glas posebno pesem. Ustregel sem in napisal specialno za njen glas, ki sem ga dobro poznal, izvirno pesem Ave Maria na latinski tekst in ji skladbo podaril. Dosegla je z njo pri nastopu velik uspeh. Verjetno je Greta pozneje skladbo spravila v svojem pevskem arhivu in se je na ta način pesem ohranila. To je tudi edina možnost, kajti nikjer ni bila objavljena, moj izvod je pa zgorel z mojim stanovanjem vred.

Prav kmalu po mojem dogovoru s p. Kazimirom o prevzemu petja pri sv. Kristofu se je obrnil name dr. Anton Dolinar, poklicni muzikus, skupno s tajnikom takrat razpuščene Prosvete zveze V. Zorom, naj bi prevzel zbor "Ljubljana", takrat elitni "klerikalni" zbor v slovenski prestolici. Dobro smo se poznali iz študijskih let v zavodu sv. Stanislava, na drugi strani pa je bilo društvo "Ljubljana" res prominentna in številna pevska skupina, ki so jo vodili taki odlični pevovodje kot prelat Fr. Kimovec ali prof. M. Bajuk; zato sta mislila, da bom zagrabil za ponudbo z obema rokama. Pa sta se zmotila. Odklonil sem iz razloga, da sem žal že angažiran pri sv. Kristofu, kjer bom glasbeno polno zaposlen, dveh zborov istočasno voditi pa niti fizično, niti artistično ni priporočljivo. Zamerila sta mi, odnosi med nami se niso nikoli več čisto popravili.

Stari kor pri sv. Kristofu je bil tesen, da ga je zbor čisto zapolnil, cerkvice pa majhna in tako akustična, da sem moral pevce večkrat krotiti, naj se pri glasih "forte" mestih ne razvijejo preveč, ker bi utegnili premočno petje poslušalce glušiti. Toda ta akustična majhnost je na drugi strani nudila dovolj izredne možnosti za fineso izvajanja, za podrobno izdelano dinamiko in fraziranje. Ta okoliščina je bila razlog, da je bil krištofovski zbor med vsemi številnimi zbori, ki sem jih kdaj vodil, najbolj občutljiv za lepoto izvajanja in preciznost prednanja, kar se je jasno pokazalo na poznejšem koncertu božičnih pesmi v franciškanski cerkvi v Ljubljani, kar bom omenil pozneje.

(Dalje prihodnjik)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Baragov dan v Trebnjem obiskalo 5,000 ljudi

TREBNJE, 20. avgusta — Evharističnemu zboru, ki ga je sestavljalo 52 somaševalcev, so predsedovali ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik s pomočnim škofom dr. Stankom Leničem ter koprski škof dr. Janez Jenko. Mašno daritev je veličastno spremljala pesem 16 združenih cerkvenih pevskih zborov z Dolenjske (350 pevcev) pod vodstvom kaplana iz Šentruperta Venčeslava Zadravca. Nad sto narodnih noš je oblikovalo venec okrog daritvenega oltarja. Po končani maši daritvi so škofje odkrili Baragov spomenik, nato pa so se vrstili za govorniškim ambonom zastopniki iz zamejstva, Amerike, Kanade, koprski škof Jenko, dekan teološke fakultete v Ljubljani dr. France Perko in drugi. Izčrpneje je posegel v duhovno podobno velikega Baraga slavnostni govornik prelat dr. Lojze Suštar. Govornike je predstavil in vodil slavje prelat dr. Vilko Fajdiga.

Triurno slavje je bilo zaznamovano z Baragovim imenom. "Ob spominu na našega velikega rojaka škofa Friderika Baraga, ki mu bomo ob 110-letnici smrti in ob 125-letnici škofovega posvečenja tu v njegovem Trebnjem sedaj odkrili spomenik. Zavedamo se, da narod, ki svojih velikih mož ne časti, jih tudi vreden ni..." Taka je bila uvodna beseda škofa Leniča.

Slovenski metropolit Pogačnik je v nagovoru med mašo pokazal, kako je Baraga umiral, njegovo vdanost v Boga v boleznih, ljubezen do Indijancev v Severni Ameriki, o Baragi — možu molitve, junaški potrpežljivosti, njegovih misijonskih potovanjih, povezanosti z domovino, z Bogom in ljudmi, o Baragi, ki je oznanjal z gorečnostjo preroška in razsvetljeval s pisano besedo v slovenskem, francoskem, angleškem in indijanskem jeziku. V očipjevskem jeziku je napisal za svoje Indijance molitvenik, življenje Kristusovo, pa tudi slovnico in slovar, ki je obsegal 30 000 besed. Zato ga v Ameriki imajo za zaslužnega za indijansko slovstvo in jezikoslovje.

Koprski škof Jenko je poudaril Baragovo radikalno zavezništvo Kristusovi stvari, odlično znanje tega, kar človeku daje svet. Baraga je klicar k duhovnemu življenju. "Danes i mlado i staro govori le o denarju, plači, lepi službi, jedi, pijači, zabavah, kakor da bi bil to ves smisel človeškega življenja. Pa se varamo. Baraga nas kliče k spreobrnjenju. Drugačnoma mora biti naša pot, če hočemo, da bomo kot narod živeli, kot verniki in da bo naš rod ostal na naši zemlji."

Škof v Marquette Mark F. Schmitt je napovedoval svojo navzočnost pri tem slavju, pa je bil zadržan. Poslal je svojega zastopnika msgr. Strelička. Poslal je po njem pismo, v katerem omenja nedavne dogodke ob proslavi Baragovega dne in 125-letnice marquetteške škofije skupaj z Baragom, ki je bil njen prvi škof.

Tudi mariborski pomožni škof dr. Vekoslav Grmič je poslal svojega zastopnika — kanonika Zdolška. V svojem nagovoru je pokazal na razmerje Slomšek — Baraga. Lavantinski škof Slomšek je videl v Baragi velikega človeka in duhovnika.

Zaznavne so bile po besedah govornikov, ki so odkrivali Baragovega duha, nepreklicno zavezništvo Kristusu in njegovi Cerkvi, človeku in njegovi sreči. Zaznavne po delih, ustanovah, ulicah, parkih, šolah, ki nosijo njegovo ime. Da bi se njegov duh zarisolal v srca vseh ljudi dobre volje. Tudi kip pred trebanjsko cerkvijo je sled, zaznavna kot opomin. Je "živa beseda vsem, ki bodo obiskovali ta kraj se ustavljali pred kipom ali hodili mimo njega v cerkev in od tod domov na delo", je poudaril slavnostni govornik prelat Suštar. Sleherni človek, je nadaljeval govornik, s svojim duhom, delom, znanjem vtisne zgodovini svoj pečat. Baraga je to storil še posebej s svojim kulturnim,

socialnim in misijonskim delovanjem med Indijanci v Ameriki. To je lahko storil, ker je bil globoko zakoreninjen v veri in zaupanju v Boga, do skrajnosti nesebičen in požrtvovalen. "Tako nas Baragov kip postavlja pred vprašanje, ali smo in hočemo biti tudi sami osebnosti, ljudje, ki z močjo svojega srca in duha, svoje podjetnosti in vztrajnosti, požrtvovalnosti in nesebičnega služenja zmremo in hodiemo dati svoj prispevek ljudem in zgodovinskemu razvoju na poti v lepšo in boljše prihodnost." Spomenik je hkrati opomni: da bi se ne zaprli v svoj majhni svet, temveč da v sebi gojimo čut in smisel za širino, daljave, višino in globino duha, da posredujemo tudi drugim temeljne duhovne, npravne in verske vrednote, ki resnično obogatijo in oplemenitijo človeka. (Suštar)

Spomenik torej ni le iz brona vilita postava, je živa beseda. Pričuje predvsem za "svetniško junaštvo, krščansko revolucionarnost in upornišvo" (Perko). Uprl se je takratni potrošniški miselnosti, zavrgel vse, kar mu je ponujalo življenje. "Friderik Miroslov Baraga je bil, lahko rečemo, tudi upornik v takratnih cerkvenih razmerah. Ozkost janzenizma, ki je obvladovala duhovno življenje slovenske Cerkve, ni bila za njegovo svetniško širino primerna. Iskal je novih potov, hotel je pomagati, potem pa je odšel v misijone tudi deloma iz protesta proti tej ožini, da bi lahko v misijonih v vsej polnosti izrazil svojo energijo za božje kraljestvo; tam se je upiral vsem krivicam in s svojim delom skušal pomagati ne samo k spoznanju evangelija, ampak tudi k boljšemu zemeljskemu življenju. Zaradi tega je Baraga resnično svetniški heroj, revolucionar in upornik, ki se je vključil v revolucijo Jezusa Kristusa. To je revolucija ljubezni, ne revolucija sovraštva, prelivanja krvi. Za tako revolucionarnost — ljubezni in osebnih žrtve — moramo biti pripravljeni vsi današnji kristjani v naši slovenski domovini, v naši slovenski revoluciji. Tako bomo izpolnili svojo dolžnost ... Baragov spomenik nas vabi k veri, zaupanju in ljubezni do Boga, vabi nas k življenju junaštva, revolucionarnosti, upornišva v duhu evangelija ... Ta lik naj vedno živi v naših sreih in našem življenju" (Perko).

Baragova ustvarjalnost, ki je poglajala korenine v slovenskih razmerah, je bila dovolj učinkovita, "da smemo govoriti o slovenskoameriškem vplivnostnem meridianu v devetnajstem stoletju, torej o medsebojnem razmerju, ki ga je pojila, navdihovala in usmerjala Slovenija" (Spomeniško varstvo — Ljubljana, Pomen osebnosti Friderika Barage). V njegovem človeškem liku so vplivi obeh dežel in njihovih razmer. Njegova drža v domovini je bila nekonvencionalna, njegova "naravnost zoper ustaljeno mentaliteto je bila uporniška, pa četudi na področju religioznega občutenja in dojemanja tedanjega našega poprečja. Bojeval se je za dejansko krščanstvo in s tem zoper prevladujočo navidezno, dvojno moralno, licemerstvo, skratka zoper izmalichenosti moralnega in etičnega značaja ... njegov odhod v ameriške misijone ... je bil hkrati beg iz nerazumevajočega okolja in domala prostovoljno preganjanstvo" (Spomeniško varstvo — Ljubljana). V njegovem delu v nastajajočem Novem svetu ni sledov konzervatizma in idejnih anahronizmov. "Toliko bolj je zato zrasel kulturni in civilizatorni pomen njegovega poslanstva med Indijanci in tudi belimi kolonizatorji. Z generacijami naših misijonarjev, ki jih je Baragov vzgled privabil v te pokrajine, je etično in moralno nenačel del slovenskega krščanstva tako učinkoval na svoje novo okolje, pa najsi bo v kulturnem, zdravstvenem, gospodarskem in navsezadnje politič-

KOLEDAR društvenih prireditev

SEPTEMBER

17. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.
17. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu od 11. dopoldne do 2. popoldne.
23. — Žetvena večerja s plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
24. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. — Praznovanje 25-letnice, odkar je slovenska šola Sv. Vida postala farna ustanova.
1. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis. - priredi Vinsko trgatev v parku s kosilom in plesom. (Maše ta dan v Parku ne bo.)
7. — Klub newburških upokojencev priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na E. 80 cesti.
7. — Pevski zbor "Fantje na vasi" poda koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Začetek ob 7.

zvečer. Po koncertu domača zabava s plesom. Igral bo Alpski sekstet.

14. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v avditoriju pri Sv. Vidu.
15. — Občni zbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
21. — DSPB Tabor — Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
22. — Podružnica SZZ št. 25 bo obhajala 50-letnico obstoja v avditoriju sv. Vida.
22. — Občni zbor Slovenske pristave.
28. — Slovenski večer na Cleveland State University v počastitev sen. Frank J. Lauschea.

NOVEMBER

4. — Stajerski klub priredi MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo "Veseli Slovenci".
5. — Roditeljski sestanek staršev učencev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
11. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

12. — Slomškov krožek priredi vsakoletno Slomškovo kosilo v farnem avditoriju pri Sv. Vidu.

19. — Fara Marije Vnebovzete obhaja ZAHVALNI DAN od 3. popoldne do 9. zvečer v Društveni dvorani (stari cerkvi) na Holmes Avenue.

DECEMBER

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v farni dvorani MIKLAVJEVANJE.
4. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.
10. — Glasbena Matica priredi božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

FEBRUAR 1979

18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoje vsakoletno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

MAREC

11. — Misijonska znamkarska akcija pripravi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

Živali in vreme

Mnogo stoletj nazaj seže ljudsko verovanje o zvezi vedenja živali z vremenom. Navedli bomo le nekaj primerov iz slovenske etnologije.

V lendavski okolici so bili najzanesljivejši o z n a n jevalci dežja reglajoče žabe, pes in mačka, ki sta grizla travo, mačka, ki je silila na peč, čivkajoči vrabci, kokoši, ki so šle brez preganjanja spat, in rigajoč o sel.

Na Vrhniki in Verdu so verjeli, da bo dež v štirindvajsetih urah, če je ril krt pod streho. V ljutomerski okolici je bil še tisto noč, drugi dan pa prav gotovo dež, če so se zvečer krave pasle in niso hotele v hlev.

Če je zvečer pel petelin na gredi, se je spremenila vreme. Zanesljiv znak, da se bo vreme spremenilo, je bil na Verdu in Vrhniki, če je lajal srnjak.

V okolici Laškega je naznačjal osel z riganjem lepo vreme, v lendavski okolici pa grlično gruljenje.

—

Dopisujte v Ameriško Domovino, sporočajte vse zanimive novice o rojstvih v svojih naselbinah!

Priatelj's Pharmacy

MAID FOR AGED PRESCRIPTIONS nostno v torek in petek, dobra St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212 IZLAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO.

MALI OGLASI

Car For Sale
71 Lincoln Mark III. Excellent condition. 361-3468.

(129-131)

By Owner
E. 140 St. & Lakeshore area. Fully insulated frame with basement and full attic. 2 bedrooms, eat-in kitchen, dining room with cabinets, living room with gas fireplace and cabinets. Call 661-6355 evenings, \$32,000.

(131-135)

Hiša naprodaj
Lastnik proda hišo za dve družini, 6 in 6 sob, na Addison Rd. Kličite 391-1088.

(130-134)

REPAIRS OF ALL KIND
Interior and Exterior. — Call ROC DUSHAJ at 881-0683 from 9 p.m. to 11 p.m. I talk Croatian and Slovenian.

(120-139)

Automobile Tires For Sale
Two H-78-14 steelbeltd, excellent condition, \$30 each. Call 361-4088, ask for Jim.

(x)

Dohodninsko posestvo
Na E. 53. cesti, vse podkleteno, 2 in pol garaži.

Zidane hiše v Euclidu
Zidana kolonialna, 3 spalnice, dvojna garaža, družinska soba.

Zidani bungalov, 4 spalnice, predeljena klet, dvojna garaža.

UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.

(x)

Hiša naprodaj
Odprto v soboto in nedeljo pop. do 1-7
11391 Girdled Rd.-Concord Twp. Prostoren ranč s 3 spalnicami na več kot en akker velikem zemljišču, dnevna soba z zidano steno in kaminom, velika podeželska kuhinja, 14x18 čev. obsegajoča jedilnica s pogledom na gozd, vsa podkletena, razvedrila, garaža za 2 voza in pol, preproge in tla iz trdega lesa, v odličnem stanju. Nizkih 70. Kličite 1-357-0208.

(130-134)

Hiša naprodaj
Enodružinska hiša s 7 sobami, vsa podkletena, z garažo za 2 avta in pol in z dolgim zemljiščem je napredaj. Kličite 431-7445.

(130-131)

Ne pozabite na Gallusovo ploščo "Lipa zelenela je"!
Help Wanted

Factory Help Wanted
Assemblers, miscellaneous machine operators, needed for immediate work. Company paid benefits. 40 hour week. 7:55 a.m. to 4:25 p.m. Mon. thru Fri. Apply in person.

T. C. Service Co.
761A Beta Dr.
Mayfield Village, Ohio 44143
461-1320

Equal Opportunity Employer
(129-131)

HELP WANTED
Slovene Home for the Aged. — Nurses Assistant (We will train.) and LPN's. An equal opportunity employer. Apply in person. 18621 Neff Rd. 486-0268.

(130-132)

Pomoč iščejo
Slovenski dom za ostarele išče pomožne bolniške sestre (Jih bodo izučili) in praktične medicinske sestre (LPN). Poslodajalec z enakimi priložnostmi. Javite se osebnost na 18621 Neff Road, tel. 486-0268.

(130-132)

Snažilko iščejo
Za dva dneva v tednu, prednostno v torek in petek, dobra plača. Kličite 371-9333.

(130-132)

Snažilko iščejo
Za dva dneva v tednu, prednostno v torek in petek, dobra plača. Kličite 371-9333.

(130-132)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Zahvaljeval sem se jim, ne da bi sprejel njihovo vabilo. Ni se mi zdelo primerno, da bi pripovedoval svoje doživljanje brez-obzirnim radovednežem, ki so mislili, da bi me plačali s tem, ko bi mi dali kosilo ali kozarec piva.

Sicer pa sem rajši poslušal, kakor da bi sam pripovedoval. Poslušal sem Alekseja in Matija, ki sta mi pripovedovala, kaj se je godilo v mestu in okrog rudnika, medtem ko smo mi bili pod zemljo.

"Strašno mi je bilo ob misli, da si umrl zaradi mene," mi je dejal Aleksej. "Prepričan sem bil, da si mrtev."

"Jaz pa nisem nikdar mislil, da si umrl," je hitel pripovedovati Matija. "Prepričan sem bil, da si našel kako zatočišče, kjer te povodenj ni mogla doseči. Bal sem se le, da bi reševalna dala ne napredovala dovolj hitro in bi rešitev prišla prepozno. Medtem ko je Aleksej jokal, sem jaz postal nestrpen in sem ponavljal: 'Remigij ni mrtev, a morda bo umrl.' Povsod sem vpraševal, koliko časa je mogoče živeti brez hrane, kdaj bodo izčrpali vso vodo, kdaj bodo izkopal dovolj globok rov. Nihče me s svojim odgovorom ni zadovoljil. Ko je inženir povedal vaša imena in je za Carroryem imenoval tebe, sem se vrgel na tla in začel jokati od veselja. V gneči so me skoraj pohodili, a nisem se zmenil za to, tako sem bil srečen."

Nepopisna zadovoljnost me je prevzela, ko sem izvedel, da je Matija imel toliko zaupanje vame da kljub vsemu ni hotel verjeti, da sem mrtev.

VII.

V rudniku sem si pridobil prijateljev. Nobena stvar tako ne združuje src, kakor skupno trpljenje.

Posebno stric Gaspard in magister sta me iskreno vzbujala. Tudi inženir me je imel rad kakor lastnega otroka, čeprav ni bil z nami pod zemljo. Povabil me je na svoj dom in me prošil, naj v navzočnosti njegove hčere pripovedujem o vsem, kar sem doživel in občutil v strašnem ujetništvu. Vsi v mestu so me hoteli imeti.

"Poskrbel bom, da dobiš delo v rudniku in nikdar več se nam ne bo treba ločiti," mi je dejal stric Gaspard.

"Dobil boš službo v pisarni, če ostaneš tukaj," me je vabil inženir.

Stricu Gaspardu se je zdelo popolnoma naravno, da bi se vrnil v rudnik, kakor se je vrnil on s tisto brezskrbnostjo, ki je lastna tem, ki so vedno v nevarnosti. Jaz pa nisem imel njegovega poguma, niti njegove brezskrbnosti. Niti malo me ni mikalo, da bi postal rudar. Res je rudnik nekaj lepega in silno zanimivega in vesel sem bil, da sem imel priliko ogledati si ga. A videl sem ga dovolj in doživel v njem preveč, da bi si še želel vrniti se vanj.

Ob sami misli na to se mi je stisnilo srce; nikakor nisem bil ustvarjen za delo po zemljo. Mnogo ljubši mi je bil svetli zrak in širno nebo, pa čeprav bi bilo pokrito z oblaki. Vse to sem pojasnil stricu Gaspardu in magistru, ki sta bila silno razočarana in žalostna, ko sta spoznala moje naziranje glede dela v rudniku. Carrory pa mi je ob prvem srečanju dejal, da sem šlepa.

In ženirju pa nisem mogel reči, da ne maram pod zemljo, ker mi je ponujal zaposlitev v pisarni in mi celo obljubil, da me bo poučeval, če bom le hotel biti pozoren in marljiv. Moral sem mu pač povedati vso resnico.

"Nedvomo ljubši življenje na prostem in svobodo. Nikakor nimam pravice siliti te v to, kar te ne veseli. Pojdi torej, moj dečko, kamor te vleče srce."

Res je, da sem ljubil življenje.

na prostem. Nikdar tega nisem tako živo občutil kakor tiste dni, ko sem bil pod zemljo. Nikakor ni dobro, če je človek navajen ravnati se vedno le po svoji volji.

Medtem ko so si vsi prizadevali, da bi me pridržali v mestu, je bil Matija videti mračen in nezadovoljen. Izpraševal sem ga, kaj mu je. Vedno mi je odgovarjal, da mu ni nič. Šele ko sem mu povedal, da bova v treh dneh odpotovala, mi je odkril vzrok svoje žalosti, ko se mi je vrgel okrog vratu in vzkliznil:

"Torej me ne boš zapustil?"

Ob teh besedah sem ga počestno sunil pod rebra, da si bo zapomnil, kdaj je dvomil o meni. Hotel pa sem na ta način tudi prikriti ginjenost, ki mi je napolnila srce ob tem izrazu prijateljske ljubezni. Kajti samo ljubezen mu je narekovala te besede, nikakor pa ne sebičnost. Matija me ni niti malo potreboval, ker si je znal sam služiti kruh.

Res je imel mnogo sposobnosti, ki jih jaz nisem imel ali pa sem jih imel v mnogo manjši meri. Predvsem je znal mnogo bolj igrati na razna glasbila. Znal je peti, plesati in še mnogo drugih stvari. Znal pa je tudi bolj učinkovito pripraviti "cenjeno občinstvo" do tega, da je seglo v žep. S svojim smehljajem, ljubeznivim pogledom, z belimi zobmi in odkritim vedenjem je znal ljudi tako ganiti, da so bili pripravljeni obdarovati ga, ne da bi jih za to prosil. Ljudje so uživali ob tem, da so ga razveselili. Dokaz za to je dejstvo, da je v tistih nekaj dneh, ko sem jaz delal pod zemljo, zaslužil s Kapijem v okolici osemnajst frankov.

Sto osem in dvajset frankov, ki sva jih prej prihranila, in osemnajst frankov, ki jih je zdaj zaslužil Matija, je znašalo skupaj sto šest in štirideset frankov. Manjkali so nama torej le štirje franki, da bi mogla kupiti kraljevičev kravo.

Čeprav si nisem niti malo želel vrniti se na delo v rudnik, sem vendarle nerad zapustil Varses. Ločiti sem se moral od Alekseja, strica Gasparda in magistra. Bila je pač moja usoda taka, da sem moral vedno zapuščati tiste, ki so me ljubili in ki sem jih tudi jaz vzbujal.

Naprej! Z nahrbtniki na plečih sva z Matijem zopet krenila po beli cesti. Kapi je veselo tekel pred nama in se od zadovoljstva valjal po prahu.

Kljub ločitvi pa mi je neko posebno veselje napolnjevalo srce. Čutil sem se srečnega, da sem spet stopal po beli in trdi cesti in da sem gledal okrog sebe prelepo naravo, ki se je kopala v zlatih sončnih žarkih.

Pred odhodom sva z Matijem dolgo razpravljala o smeri potovanja. V času, odkar sva potovala skupaj, sem ga naučil čitati in tudi zemljevid je že poznal. Zdal se mu ni zdelo več neverjetno, da se ujema majhna razdalja na zemljevidu z resnično razdaljo med posameznimi kraji. Po dolgem preudarjanju sva sklenila, da ne bova krenila naravnost do mesta Ussel in od tod v Chavanon, ampak da bova šla proti Clermontu, kar najino pot ne bo naredilo mnogo daljšo, pač pa bova mogla obiskati obrežna mesta, ki so bila ob tem času polna bolnikov. Bila so mesta Saint-Nectaire, Mont-Dore, Royat in Bourboule. Medtem ko sem jaz bil v rudniku, je Matija srečal nekega medvedarja, ki mu je povedal, da gre v ta mesta, kjer je mogoče zaslužiti v kratkem mnogo denarja. Matija pa je hotel, da bi zaslužila še več denarja, ker se mu je zdelo, da sto petdeset frankov ni zadosti za kravo. Več denarja ko bi imela, lepša bi bila krava in bolj bi je bila vesela mati Barberin; čim bolj pa bi bila

"V GORICI SE JE PREMAKNILO"

Pod zgornjim naslovom je izšlo v "Družini", verskem tedniku, katerega izdajajo slovenske rimskokatoliške škofije, št. 30 z dne 6. avgusta 1978, v koloni z naslovom "Naš komentar", sledeče poročilo odn. razlaga:

Goriški nadškof Cocolin je že ob nastopu svoje službe pokazal, da hoče biti oče vsej svoji škofijski pastoralne službe (škofijske kurije). Ker jim je padnost. Pozdravljali smo njegove besede in praktične ukrepe. Posebej smo bili veseli njegovega slovenskega govora na evharističnem kongresu v Vidmu in še mnogih drugih prijeteljskih gest do slovenskih vernikov. Potem se je za površnega opazovalca nekje ustavilo. Moramo pričakovati preveč revolucionarne ukrepe, ki bi v trenutku spremenili mišljenje. Ni jih bilo. Zunanji in notranji vzroki za to je dovolj. V zadnjih mesecih pa je nadškof Cocolin dokazal, da svojih obljub ni govoril v prazno in da tisti pravični odnos, ki ga je v začetku pokazal do vernikov različnih narodnosti, ni bil reklamna poteza.

Na letnem sestanku s svojimi duhovniki (pobuda je v Gorici postala že tradicionalna in je vedna vse pohvale) je nadškof v daljšem referatu podal poročilo o stanju v nadškofiji in povedal, katere najnujnejše ukrepe misli uresničiti v bližnji prihodnosti.

Za slovenske vernike je bila razveseljiva že prva točka, v kateri je napovedal preosnovno škofijskega urada. Poudaril je, da mora škofijski urad znova dobiti pastoralni značaj. Prav zaradi tega mora biti v tem uradu prisotna tudi slovenska skupnost. Praktično je nadškof obljubil, da bo v kratkem imenoval posebnega vikarja za Slovence, ki bo imel svojo pisarno na škofiji in tudi najširša pooblastila za urejanje pastoralnega dela med Slovenci. Samo imenovanje vikarja najbrž še ne pomeni popolne spremembe gledanja na narodnostno manjšino, gotovo pa je velik korak naprej. Odslej bo veliko odvisno od novega vikarja. Dosegel bo toliko, kakršna bo mera njegovega pograma in samostojnih pobud.

Se en praktičen ukrep je napovedal nadškof, s katerim bo škofija tudi dejansko priznala enakovrednost slovenskega jezika: na škofiji bodo vsi napisi dvojezični, italijanski in slovenski. Tudi kot uradni jezik na škofiji bo slovensčina popolnoma enaka italijansčini. Škofijsko uradno glasilo, ki je dolga desetletja izhajalo v italijansčini, bo spet dobilo stari latinski naslov: *Folium Ecclesiasticum* (Cerkveni list); najvažnejše uradne listine bodo odslej objavljene tudi v slovensčini.

Ze dolgo deluje v Gorici pastoralno središče za slovenske vernike; nadškof je obljubil, da bo v najkrajšem času tudi pravno ustanovil župnijo, ki bo zajemala vse Slovence na območju mesta Gorice.

To so ukrepi, ki dajejo najboljše upanje za prihodnost. Če bo slovenska skupnost dokazala svojo življenjsko moč z novimi duhovniškimi in redovniškimi poklici, potem se ji za svoj obstoj ni treba bati.

Sestanek med nadškofom in duhovniki pa ni ostal samo pri tem; nadškof se je odločil tudi za politično podporo slovenski narodnosti manjšini v Italiji. Predlagal je duhovnikom, naj bi izglasovali posebno resolucijo civilnim oblastem, v kateri naj bi zahtevali popolno zaščito Slovencev v Italiji in vse civilne pravice, ki jim gredo. Resolucijo je sestavila posebna komisija,

vesela mati Barberin, bolj bi bila srečna midva.

Kreniti sva morala torej proti Clermontu.

(Dalje prihodnjik)

udeleženci sestanka pa so jo sprejeli z ogromno večino. Glasi se:

"Duhovniki goriške nadškofije, zbrani na občnem zboru, da bi obravnavali verska in pastoralna vprašanja krajevne Cerkve, so prisluhnili nadškofovemu poročilu in bili seznanjeni, da je ob nastopu svoje službe pokazal, da hoče biti oče vsej svoji škofijski pastoralne službe (škofijske kurije). Ker jim je padnost. Pozdravljali smo njegove besede in praktične ukrepe. Posebej smo bili veseli njegovega slovenskega govora na evharističnem kongresu v Vidmu in še mnogih drugih prijeteljskih gest do slovenskih vernikov. Potem se je za površnega opazovalca nekje ustavilo. Moramo pričakovati preveč revolucionarne ukrepe, ki bi v trenutku spremenili mišljenje. Ni jih bilo. Zunanji in notranji vzroki za to je dovolj. V zadnjih mesecih pa je nadškof Cocolin dokazal, da svojih obljub ni govoril v prazno in da tisti pravični odnos, ki ga je v začetku pokazal do vernikov različnih narodnosti, ni bil reklamna poteza.

Za slovensko skupnost v goriški nadškofiji pomeni ta resolucija in dogodki okrog nje pravo zgodovinsko prelomnico. Vse od časov zadnjega slovenskega vladika na goriškem nadškofijem sedežu, Franciška Borgija Sedeja, Slovenci niso bili v cerkvenem pogledu tako upoštevani, kakor so danes. Sloveščina bo prvič dobila v škofiji tisto mesto, ki ji gre, in slovenska verska skupnost bo dobila škofovega vikarja, ki sicer ne bo nosil naslova generalnega vikarja, pač pa bo imel vse njegove pravice.

V zgodovini Slovencev na Goriškem in Tržaškem je cerkvena oblast pogosto sodelovala, kadar je šlo za potujčevanje in zatiranje slovenskega jezika in kulture, zato je toliko bolj razveseljivo, da sedaj taista oblast prednjači v prizadevanjih, da bi Slovenci dobili vse tiste pravice, ki jim gredo po božjem in naravnem pravu in ne nazadnje tudi po osimskih sporazumih. Nadškof Cocolin je pokazal pravo koncilsko odprtost za resnico, da v Cerkvi "ni Grka ne Juda, ne sužnja ne svobodnega", temveč smo vsi enaki. Morda se bodo njegovega duha navzeli tudi tisti, ki oznanjajo krščansko ljubezen, enakost in sožitje, v praksi pa ravnajo drugače. To velja tudi za lokalne in osrednje politične oblastnike, ki se s ponosom imenujejo kristjane, kadar pa gre za vprašanja slovenske manjšine, njihovo krščanstvo odpove.

Tudi "Nedelja", cerkveni list krške (celovške) škofije, pri naša v št. 34. z dne 20. avg. 1978. nekaj krajše poročilo in razlago v zvezi z rednim letnim duhovniškim sestankom, ki ga je vodil nadškof Cocolin, in sicer pod naslovom "ENAKOPRAVNOST ZA SLOVENSKE DUHOVNIKE V GORICI", in to v koloni pod naslovom "Pomembne cerkvene novice". Svoje poročilo zaključuje "Nedelja" takole:

"Za slovensko skupnost v goriški škofiji je resolucija in z njo povezana reforma goriške kurije gotovo zgodovinskega pomena, saj je z njo sloveščina prvič v zgodovini dobila uradno mesto na goriški škofiji in bodo prvič dobili škofovega poverjenika, ki naj vodi in usmerja dušnopastirsko dejavnost za slovenske vernike."

Pričakujemo, da bo, če že ne sedanjih, pa vsaj prihodnji krški (celovski) škof vse isto storil za svojo škofijo!

J.S.

ZA SMEH

Zdravnik škotu: "Vaši ženi bi bili morali odstraniti mandeljne že v otroški dobi."

Škot je nesel takoj račun tasto.

Mimo trgovine z živalmi pride pes. Pa mu zavpije iz svoje kletke ptiček: "Blagor tebi, ker imaš samo gobec v kletki!"

V BLAG SPOMIN

ob osemnajsti obletnici, odkar je v Gospodu preminul naš ljubljani soprog, oče, stari oče in prastari oče

CHARLES BENEVOL

Izdihnil je svojo plemenito dušo dne 11. sept. 1960.

Let 18 je že minilo. Odkar si dragi šel od nas. Vedno svež spomin je na Te, pogrešamo te vsaki čas. Sladka nam je misel na Te, na ljubeči Tvoj nasmeh, na besede ljubeznive, ki si imel jih do vseh.

Zalujoci:

Mary, soproga
Jeanne in Marie, hčere
Eugene March, zet,
Vnuk in tri vnukinje in pravnukinje

Cleveland, Ohio, 11. sept. 1978.

O CVETU

— Kar imenujemo cvet, bi tudi z drugim imenom prav tako dišalo. Shakespeare

— Velik človek se drži jedra, ne pa lupine. Njemu je mar sad, ne pa cvet. Lao Ce

— Samo umetno cvetje se bolj dežja. Krilov

— En cvet se ne naredi venca. Italijanski pregovor

Ameriške in evropske oznake mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. N. primer: če vam sorodnik piše da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7 it. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10 44 je 11; ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. To so bi na primer št. 38 bila ameriške mere 8, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno 2 do 2 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40 je to ameriške mere 32, št. 41 je ameriške mere 34, 42 je 36 43 je 38, 44 je 40, 45 je 42 in 46 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začne jajo mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 43 je ameriška 34, 44 je 36, 45 je 38 46 je 39, 47 je 41, 48 je 43 in 49 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 38 pomeni ameriško mero 13½, 39 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17.

Dolžinske mere: palec ali inč = 2.54 cm, 1 milja = 1609.33 m
Votle mere: 1 pint = 0.571 l
2 pinta = 1 kvart; 4 kvarti = 1 galon; 1 bušel (mernik) = 36.35 l; 1 barel (sod) = 181.74 l
Uteži: 1 funt = 453.59 g; 1 unča = 28.35 g

Toplotne mere: 9 Fahrenheitovih stopinj je enako 5 Celzijevim. 0 C = 32 F; 0 F je -17.78 stopinj C; 100 C = 212 F; 60 C je 122 F; 10 C je 60 F.

Ploskovne mere: 1 akre = 10.46 arov; 1 kv. milja = 2.59 kv. km.

V ZELO SRČNI IN DRAG SPOMIN

OB ČETRTI OBLETNICI, ODKAR JE NENADNO V GOSPODU SKLENIL SVOJE ŽIVLJENJE, OB ROMANJU NA SV. VIŠARJE, 11. SEPTEMBRA 1974

JAKOB ŽAKELJ

Tri leta je že minilo, in težke ločitve spomin se budi. Sladka nam je misel na Te, in ljubi Tvoj nasmeh, na besede ljubeznive, ki imel si jih do vseh.

Pozabili Te ne bomo vse do konca naših dni, v srcih bomo Te nosili, dokler nam življenje tli.

Večna luč naj Ti sveti!

Zalujoca rodbina:

MARIJA — žena

MIMI — hčer; VINKO — zet;

RADO, MARJAN, JANEZ in GABRIJEL — sinovi;

ANI, KATI in BERTA — snah;

DANA in MARTA — vnukinji;

TONCEK, MIHEC in ANDREJČEK — vnuki;

VINKO, duhovnik v Belgiji, PAVLE, v Clevelandu in

JOZE, v Argentini — bratje;

FANIKA in MARIJANA, v Sloveniji —

sestre ter ostalo sorodstvo v Canadi, Argentini in Sloveniji.

Cleveland, Ohio, dne 11. septembra 1978.

"GOLDEN AGERS" POZOR!

10% popustne izkaznice na razpolago pri ANZLOVARJU!

Upokojenci, sedaj lahko dobite vašo izkaznico, s katero boste dobili 10% popusta pri nakupih vsega v Anzlovar's Dept. Store.

PROTECT YOUR SLOVENIAN HERITAGE AND ETHNIC VOICE ADVERTISE IN THE AMERICAN HOME newspaper

Oglašujte v naših malih oglasih

- CE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,
- CE IŠČETE ali oddajate stanovanje,
- CE POTREBUJETE delovno moč,
- CE IŠČETE zaposlitev,
- CE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City

State..... Zip.....

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive